

ผลงานวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ / นวัตกรรมถูกนำไปใช้ประโยชน์ตามภารกิจของหน่วยงาน

1. เรื่อง การพัฒนาระบบบริการสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการยุติการตั้งครรภ์- ที่ปลอดภัย จังหวัดจันทบุรี

1. แนวคิดการพัฒนาผลงานวิชาการ/นวัตกรรม

ระบบบริการสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการยุติการตั้งครรภ์ พัฒนาระบบบริการเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการยุติการตั้งครรภ์ที่ไม่ปลอดภัย ยังพบว่าระบบบริการดังกล่าวขาดการประสานระบบบริการที่ช่วยทำให้การให้บริการยุติการตั้งครรภ์ เป็นระบบที่รวดเร็ว และปลอดภัยในทุกมิติ ตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ของระบบบริการสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาฯ และเพื่อพัฒนาระบบบริการสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย ดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ได้แก่ 1) การวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลง (Planning a change) 2) การปฏิบัติ (Acting) 3) การสังเกตการณ์ (Observing) 4) การสะท้อนกลับ (Reflecting) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

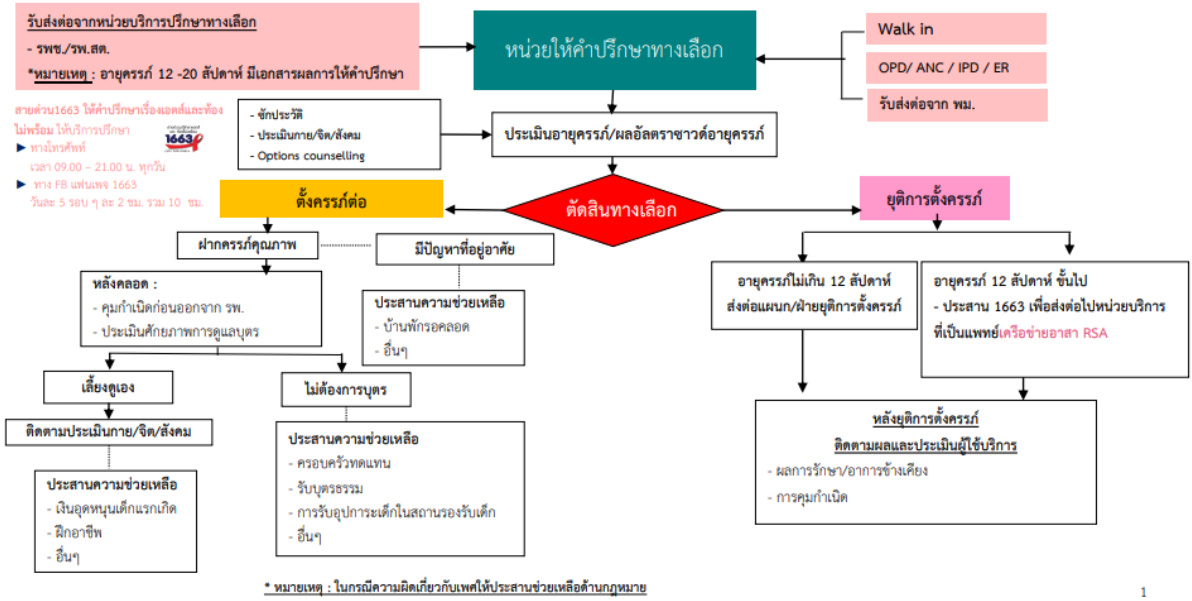
ผลการพัฒนาระบบบริการสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จคือ การสร้างความเข้าใจต่อผู้รับบริการเพื่อลดการตีตราในการทำแท้งของผู้ให้บริการ การสร้างช่องทางการติดต่อและส่งต่อโดยการพัฒนาช่องทางการติดต่อสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมช่วยให้ผู้หญิงเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้น การบริการปรึกษาและดูแลจิตใจโดยมีการให้บริการปรึกษาและสนับสนุนทางจิตใจทำให้ผู้หญิงมีโอกาสได้รับการสนับสนุนในการตัดสินใจและความช่วยเหลือ หลังจากการยุติการตั้งครรภ์ และการดูแลต่อเนื่องหลังการยุติการตั้งครรภ์โดยสร้างระบบการดูแลต่อเนื่องช่วยให้ผู้หญิงสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพและการติดตามเชิงป้องกันเพื่อลดความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ในอนาคตที่ไม่ได้วางแผน แต่ระบบบริการที่พัฒนานี้ยังมีข้อจำกัดคือ 1) แม้ว่าจะมีการปรับปรุงบริการและช่องทางการติดต่อ แต่ผู้หญิงบางคนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและบริการที่มีอยู่ ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการได้เต็มที่ และ 2) การเข้าถึงบริการในพื้นที่ห่างไกล หญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ห่างไกลอาจยังเผชิญกับอุปสรรคในการเข้าถึงบริการเนื่องจากข้อจำกัดด้านการเดินทางและทรัพยากร

สรุป การศึกษานี้ได้นำเสนอข้อมูลที่มีค่าในการเข้าใจวิธีการพัฒนาระบบบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย และแม้ว่าจะมีความสำเร็จอย่างมากในการปรับปรุงการเข้าถึงและคุณภาพของบริการ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้บริการเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้หญิงทุกคนได้อย่างเต็มที่ต่อไป

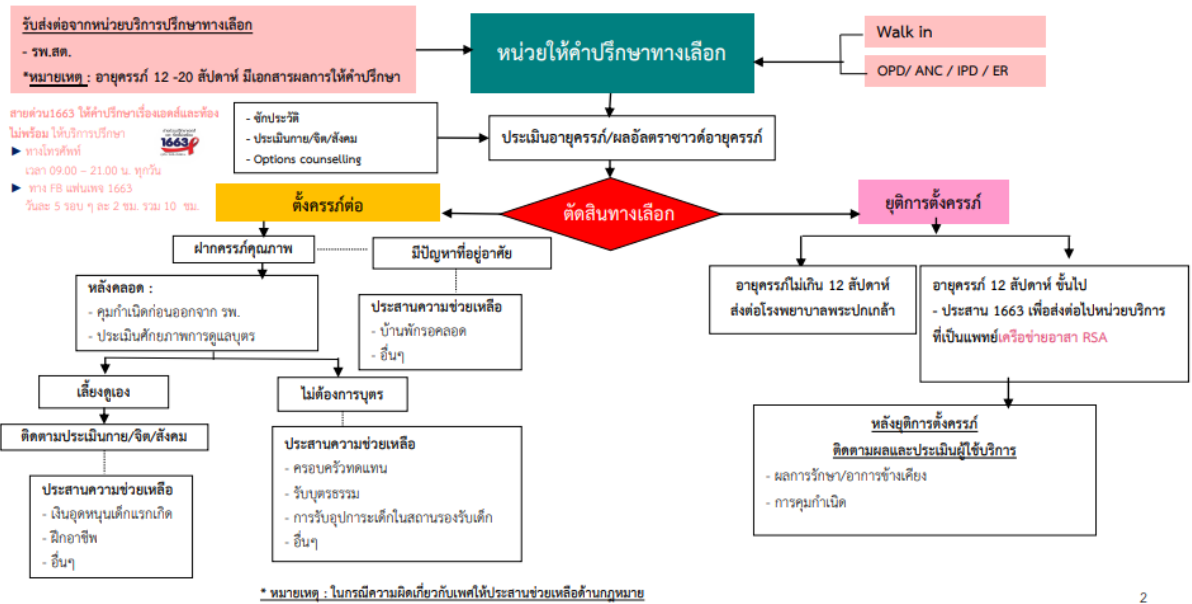
2. การนำผลงานวิชาการ/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ตามภารกิจของหน่วยงาน

การนำไปใช้ประโยชน์ คือการขยายระบบบริการสำหรับผู้หญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยในจังหวัดอื่น ในระดับเขต และระดับพื้นที่ โดยพัฒนารูปแบบจากระบบบริการที่ได้จากจังหวัดจันทบุรี ดังต่อไปนี้

แนวทางการดูแลช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมในโรงพยาบาลศูนย์/ทั่วไป

แนวทางการดูแลช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมในโรงพยาบาลชุมชน

*****

2. เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรผู้ให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

1. แนวคิดการพัฒนาผลงานวิชาการ/นวัตกรรม

การพัฒนาหลักสูตรผู้ให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบงานด้านสุขภาพวัยรุ่นในทุกกระดับ และผู้ให้บริการสุขภาพวัยรุ่นทั้งในสถานบริการสาธารณสุขทั้งในและนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน โดยกระบวนการจัดการความรู้ในการจัดทำหลักสูตรผู้ให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ผ่าน Tacit Knowledge และ Explicit Knowledge ของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นำมาจัดการให้เป็นระบบโดยการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน และเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านโปรแกรมออนไลน์ และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาศักยภาพบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การนำผลงานวิชาการ/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ตามภารกิจของหน่วยงาน

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์อย่างต่อเนื่อง ภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นฯ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบบริการสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ที่มีคุณภาพและเป็นมิตร โดยให้ครอบคลุมบริการที่จำเป็นทุกด้าน โดยมุ่งให้บริการที่มีความเป็นมิตรและสอดคล้องกับความต้องการและสิทธิของวัยรุ่นตามมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนให้สถานบริการสาธารณสุขจัดให้มีระบบบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน อีกทั้งมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบหลักในการพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการสุขภาพวัยรุ่นทั้งในสถานบริการสาธารณสุขทั้งในและนอกสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการให้บริการและการจัดตั้งคลินิกวัยรุ่นตามแนวทางมาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน

การพัฒนาหลักสูตรผู้ให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน สามารถนำหลักสูตรไปต่อยอดในการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ สามารถพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการได้ครอบคลุมทั่วถึงมากยิ่งขึ้น และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรได้ จึงต่อยอดหลักสูตรผู้ให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ในรูปแบบ e-Learning โดยผู้สนใจสามารถเข้ารับการอบรมได้ที่แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์หลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชน เพื่อส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้ครอบคลุมและต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้วัยรุ่นและเยาวชนเข้าถึงและใช้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรตอบสนองต่อสิทธิในการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม

3. เรื่อง Line OA Teen Club

1. แนวคิดการพัฒนาผลงานวิชาการ/นวัตกรรม (โดยสังเขป)

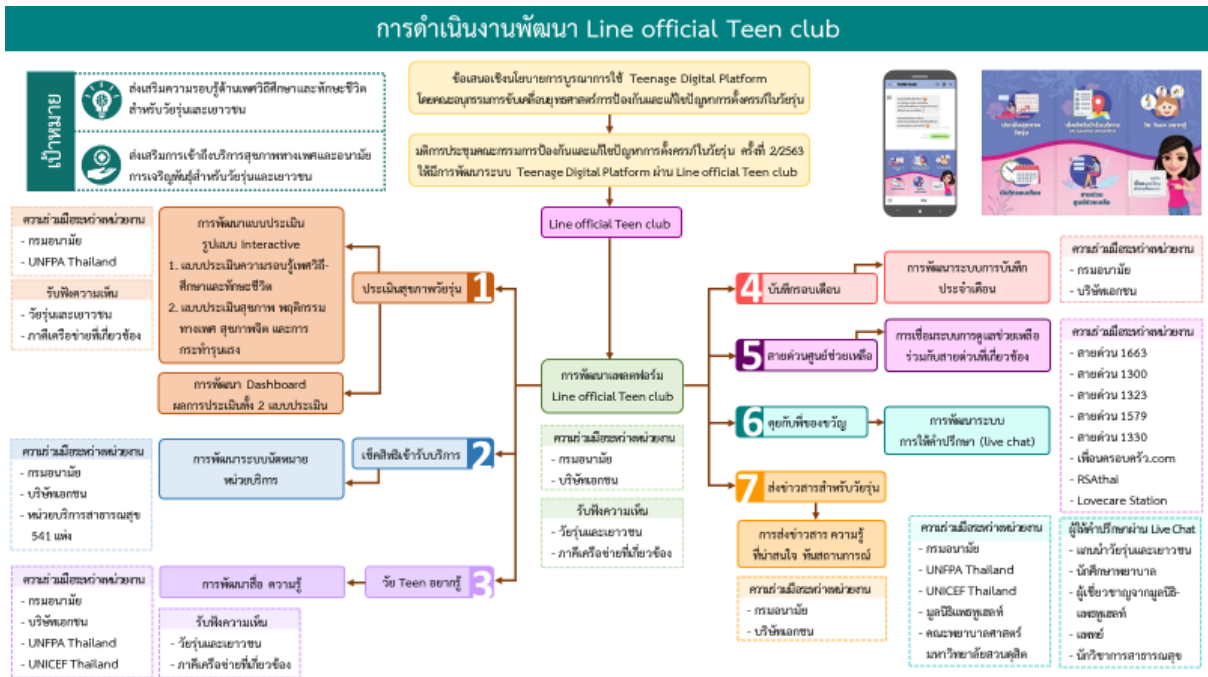
การพัฒนาาระบบ Teenage Digital Platform ผ่าน Line OA Teen Club และพัฒนาแนวทางการดูแลและเชื่อมโยงระบบการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น และยกระดับความรู้ด้านสุขภาพด้วยรูปแบบออนไลน์ ให้วัยรุ่นและเป็นช่องทางที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านสุขภาพ สร้างความรู้ได้อย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้างและส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ สำหรับวัยรุ่นและเยาวชน ให้มีความครอบคลุมของข้อมูล ทันสมัย ตอบสนองต่อผู้ใช้งานและภาคีเครือข่าย

2. การนำผลงานวิชาการ/นวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ตามภารกิจของหน่วยงาน

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ มุ่งมั่นแก้ไขปัญหาสุขภาพทางเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น พร้อมทั้งขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 จึงได้ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พัฒนาแพลตฟอร์ม Line official Teen Club เพื่อให้วัยรุ่นและเยาวชนสามารถเข้าถึงบริการที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นแต่ละคน โดยอยู่บนพื้นฐานของการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างบริการสุขภาพกับเทคโนโลยีดิจิทัลให้ได้รับบริการสุขภาพที่เป็นมิตร โดยมีบริการหลักดังนี้ 1) ให้ข้อมูลและความรู้สุขภาพสำหรับวัยรุ่นเรื่องเพศและอนามัยการเจริญพันธุ์ 2) ประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพด้วยตนเองทั้งสุขภาพทั่วไปและสุขภาพทางเพศ 3) ประเมินความรู้เพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิตวัยรุ่น และมีการวิเคราะห์ผลการประเมินแบบ Realtime Dashboard เพื่อให้เจ้าหน้าที่รวมทั้งเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง นำผลการวิเคราะห์ไปวางแผนกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพวัยรุ่นอย่างเหมาะสม 4) ช่วยเหลือวัยรุ่นที่ประสบปัญหาที่ได้รับข้อมูล คำปรึกษา และได้รับบริการที่สอดคล้องกับความต้องการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เป็นส่วนตัว ผ่านการพิมพ์ข้อความตอบโต้กับเจ้าหน้าที่ (Live Chat) และมีระบบ Chat bot ตลอด 24 ชั่วโมง รองรับแนะนำดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม 5) เชื่อมโยงระบบนัดหมายระหว่างวัยรุ่นกับสถานบริการสุขภาพเพื่อส่งต่อวัยรุ่นให้ได้รับบริการอย่างมีคุณภาพและครอบคลุมทุกพื้นที่ นำไปสู่การเข้าถึงบริการที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของแต่ละคน ลดค่าใช้จ่ายจากการเดินทางเพื่อเข้ารับบริการ/การรับบริการคำปรึกษา ลดงบประมาณในการผลิตสื่อและการจัดส่งสื่อถึงประชาชน สร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย กลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เป็นการเพิ่มการเข้าถึงและขีดความสามารถด้านสาธารณสุข สามารถนำเข้าสู่ข้อมูลด้านสุขภาพของวัยรุ่นไปใช้ประโยชน์หรือนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้วิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ลดพฤติกรรมเสี่ยงส่งผลให้อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน ปี 2563 - 2566 เป็น 28.7, 24.4, 21.0 และ 20.0 ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาาระบบ Teenage Digital Platform ผ่าน Line OA Teen Club

เมนู Line OA Teen Club

ประเมินสุขภาพวัยรุ่น

- แบบประเมินความรู้รอบด้านเพศวิถีศึกษา และทักษะชีวิต
- แบบประเมินสุขภาพพฤติกรรมทางเพศ สุขภาพจิต และการก่อกวนทางรุนแรง ผู้ใช้สามารถเลือก Avatar และเสียงดนตรีประกอบที่ชอบได้

เช็คลิสต์เข้ารับบริการ

ตรวจสอบสิทธิ การเข้ารับบริการคุมกำเนิด ค้นหาสถานบริการ

วิทยุ Teen อายากู๋

ศูนย์กลางความรู้ต่างๆ ที่วัยรุ่นมักมีข้อสงสัย แต่อาจจะไม่กล้าถามใคร ทั้งในรูปแบบบทความและวิดีโอ มีหลักสูตรเรียนรู้ออนไลน์ รวมถึงคลังความรู้สำหรับครู ผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจวัยรุ่น และสามารถสื่อสารข้อมูลที่ต้องการ

บันทึกวงเดือน

ฟังก์ชันเข้าใจผู้หญิง ที่ทุกคนสามารถใช้ได้ บันทึกวงเดือน เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ในระยะก่อนและหลัง รวมถึงช่วงมีประจำเดือน

สายด่วนศูนย์ช่วยเหลือ

สายด่วนศูนย์ช่วยเหลือที่ครอบคลุมปัญหาวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องท้องไม่พร้อม ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาครอบครัว ความรุนแรง ซึ่งข้อมูลของผู้ใช้บริการจะถูกเก็บเป็นความลับ มีการให้บริการปรึกษา ให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญ

คุยกับพี่ของขวัญ

ปรึกษาปัญหาวัยรุ่นกับ live chat พี่ของขวัญ ปรึกษาได้ในวันทำการ เวลา 09.00 - 16.30 น. ปัญหาที่เราสงสัยแต่ไม่รู้จะถามใคร จะได้รับคำแนะนำอย่างถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ และรักษาข้อมูลผู้ใช้บริการเป็นความลับ

*****